

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 . . .

Felolvas szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A második kerületi Nemzeti Munkapárt képviselőjelöltje

dr. Papp József egyetemi tanár

folyó hó 22-ikén, vasárnap délután 4 órakor a Bika-szálloda udvarán tartja meg

programmbeszédét

melyre párthiveinket tisztelettel meghívjuk. — Debreczen, 1910. évi május hó 20-án.

Az intéző-bizottság.

„Az én házam az önök háza.”

Debreczen, május 20.

A most folyó választási mozgalmaknak is, mint minden erős forrongásu, eleven torlódásu eseményláncolatnak, megvan az az érdekes, figyelemmel kísérfni való jellemző tulajdonsága, hogy sok olyan fontos kérdést vet a nagyközönség ítélete alá, melyek csendesebb időkben nem találkoznak azzal a nagyfokú érdeklődéssel, mely pedig őket kétségkívül megilleti. Sok olyan probléma tisztázódik ilyenkor, melyek egyik-másik érdekelt fél huzódózó magatartása vagy nemtörődömsége miatt máskor a feledés poros zugaiban pókhálósodnak, de a politikai nagytakarítás idején megint észreveszik s nyílt, friss világításba helyezik őket.

Azok közül a kérdések közül, melyeket a mostani választási kampány speciálisan a debreczeni kerületekben tesz rendkívül aktuálissá, mindenesetre egyike a legfontosabbaknak az, hogy egy-egy kerület képviselője azt az alapöt, melyen a választóival való érintkezésében áll, milyen szélesre kell, hogy kiterjessze? Vajjon elég-e egyszerűen az, ha a megválasztott képviselő csak úgy szólván nagy általánosságban, hogy úgy mondjuk: tipikusan képviselő, aki csak országos dolgok kérdéseinek a megoldására fordítja minden képességét és befolyását; vagy jobb-e, ha a képviselő működésén individualiter az is konstatalható, hogy ez a képviselő egy bizonyos kerület országgyűlési embere, aki a törvényhozás testületében mindenhatóságát tesz arról, hogy a kerületének az ügyei mindig munkálódása körében fektüsznek s aki választóival, választóinak sok ügyével bajával a lehető legközvetlenebb együttérzést tanúsítja?

Erre a kérdésre csak egyetlen fele-

letet adhat a józan meggondolás, azt, hogy bizony a képviselőnek eminens kötelessége működésének egy igen tekintélyes részét speciálisan a választók érdekeinek szentelni. Igaz, hogy ma már nem azokat az időket éljük, mikor egy-egy választóközönség bizonyos határozottan körvonalozott teendő-tervezettel küldte képviselőjét a törvényhozás csarnokába, de viszont nem vitatható, hogy választók és képviselő közt csak úgy állhat fenn a zavartalan egyetértés, kölcsönös szeretet és megingathatatlan bizalom, ha a képviselő minél közvetlenebb, minél közelebbi érintkezést tart fenn a választóknak lehetőleg minden egyes tagjával s érdekeiket lelkiismeretesen a szívében viseli.

Rendkívül férfias, bölcs és kerületszerte örvendetes hatást keltő volt éppen a mondottaknál fogva Papp József drnak, a második kerületi nemzeti munkapárt nagynevű jelöltjének az a felszólalása, melyben a tegnapi pártvacsora alkalmából ezt a fontos kérdést említtette. Gyönyörű jelenet volt az, mikor Papp József dr. a körülte ülő egyszerű külsőségi választók felé fordulva elmondta ezt a nemes, nyílt mondatát:

— Kérem önöket, tekintsék házamat az önök házának, én kötelességemnek fogom tartani, hogy önökön segítsek.

A lelkes éljenzés és taps, mely e szavak után felzúgott, élénken tanuskodott róla, hogy ez a valóban klasszikus szépségű, puritán nemességű, a mélyen és igazán érzett érzések találó kifejezésével ékes mondat megtalálta az utat Debreczen választópolgárságának a szívébe. Papp József dr., amely élesszemű és biztos érzékű elmének bizonyult tegnapi nagy beszédének az ő hatalmas, nagystilusu egyénii felfogásától és mélységes, sokoldalú tudásától áthatott mondataiban, époly talpigembernek, a képviselői állás feladatait helyesen mérlegelő, világosan áttató agyvelőnek mutatta

magát ebben a tősztfafüzött, meleg és közvetlen hangon mondott egyszerű és mégis sokatjelentő nyilatkozatban is. És az a lelkes éljenzés és taps, mely Papp József drnak a választóihoz intézett gyönyörű tősztfját követte, annál inkább frenetikusán zúgott, annál inkább általános mély örömet s meglepedést tolmácsolott, mert a választók lelkében emlékek éledhettek fel, multból visszajáró furcsa és kellemetlen emlékek, melyek mind arról beszéltek, hogy bizony Debreczen város második kerületének a polgársága az utóbbi években nem volt abban a helyzetben, hogy képviselőjéhez a maga ügyes bajos dolgainak az elintézésékor bízommal fordulhatott, hogy nála megértést és segítséget találhatott volna.

Bakonyi Samu dr. kilenc éven keresztül képviselte Debreczen város második kerületét az ország törvényhozó testületében. A volt képviselő ur képviselősködésének városunk életére nézve meddő és oázistalan, legfeljebb olykor-olykor egy-egy csillogó porszemeket hintő, bőszaú beszéd bombaszt-számumától ékes sivatagát nem célunk ezuttal részletesen feltárni, de rá kell mutatnunk arra, hogy ez a kilenc éves képviselői pályafutás, ha értékeket, eredményeket talán mutatott is fel, ezek közt az értékek és eredmények közt soha, egyetlen-egyszer sem akadt csak egyetlen egy, bármily csekély, bármily jelentéktelen pozitívum sem, mely ennea a városnak a hasznát, fejlődését szolgálta volna, mely a választóközönség iránt érzett igaz megbecsülésről, szeretetről tanuskodott volna.

Sokan vannak Debreczen polgárai között, akiket csak meg kell kérdeznünk Bakonyi Samu dr. képviselői magatartásáról s csak úgy öntik magukból a legkeserűbb, a legcsalódottak jellemzéseket áriját a volt képviselőről. Szivtelen ridgőség, hanyag nemörődömség karaktere-

rizálta ezt az embert mindenha, mikor arról volt szó, hogy bármely választójának a jogos érdekeit csak egy icurka-picurka gyámolításban is részesítse. Bezeg az ő háza nem volt a választói háza is! Ha felkeresték, kelletlenül, kitérőleg válaszolt a panaszokra, ha levélben fordultak hozzá, hiába várta a levélíró a választ. Nem kívánjuk mi, — hiszen senki sem kívánhatja — hogy a képviselő éjét és napját kizárólag csak a választók esetleg apró-cseprő bajainak az orvoslására fordítsa, de az az abszolút szeretetlenség, az a szinte kivétel nélkül való merev magatartás, melyet Bakonyi tanusított választóközönségével szemben, egyszerűen példátlan s a legnagyobb mértékben elítélendő. Az a tény, hogy Bakonyi kilenc éves képviselősködésére gondolva egyetlen városi alkotás nevével kapcsolatban sem említhető az ő neve, megpecsételi az ő sorsát a most folyó választási küzdelmekben.

A Justh-párt hivatalosában ma egy bizalmi nyilatkozat jelent meg Bakonyi Samu dr. mellett néhány debreceni polgár aláírásával. Azok az urak, akik ezt a nyilatkozatot aláírták, azt állítják Bakonyiról, hogy ő a város polgárságának az érdekeiért önfeláldozó tevékenységet fejtett ki. Kómikusnak, de jellemzőnek is találjuk ezt a nyilatkozatot. Az aláírt uraknak bizonyára sohasem volt szükségük Bakonyi támogatására s volt is részük benne, vajjon ez a fontos állásu debreceni urakkal tett *kivétel* nem úgy jelenik-e meg a Bakonyit nagyon is jól ismerő nagyközönség előtt, mint amely a szabályt csak megerősíti? Különbösen is, gyanus ez a nagyhangu, hivatalos védelem. „Qui s' excuse, s' accuse” — mondja egy igen találó francia mondás, ami különben magyar formájában is Bakonyiékra pirit rá: „Az kiabál, akinek a háza ég”.

Papp József dr. egyéniségét a Bakonyiéval szemben igen sok nemes vonás teszi fölényessé, legalább is annyi,

amennyi a Papp József dr. által vallott programot a Bakonyitól prédikált Justh-evangélium fölé emeli. Papp József dr. egyéniségének ezek közül a nemes vonásai közül talán a legnemesebb éppen az a választókkal való együttérzés, mely Papp dr. tőszájából gyönyörűen kiérződött s mely Bakonyi ténykedéseiből teljesen hiányzik.

Éppen ezért a június elseji választás Debreczen második kerületében a többi között arról is dönteni fog, hogy vajjon lehet-e továbbra is ridegen félvállról venni egy képviselőnek azokat az érdekeket, melyeknek védelme az ő emi nens kötelessége, vagy a polgárság ezzel a választással is demonstrálni kívánja, hogy igazán megértő, talpigember és talpig jóember képviselőre van immár szükség.

Mozgófényképek



Csodálatosan klasszikus, hogy a debreczeni Justh-párt milyen tomahawk-táncot jár a harmadik kerületi jó t negyszerű egyénisége körül. Mint az indiánok s maguk tomahawkját, a debreczeni Justh-párti indiánusok, a nemzeti munkapártot skalpoló és testükre nemzetiszínű rézelveket függesztető Justh-párti indiánusok leszurtták a harmadik kerület talajába az ők külön tomahawkját, Körösi Kálmán urat és nap-nap után sikoltozva körüláncolják, mondván: — Te vagy a harmadik kerület Nagy Szelleme, a honmentő függetlenségi tomahawk, akinek megválasztásától függ hazánk függetlensége és szabadsága.

A tomahawk pedig hiszik, gömbölyödik és képzeletében egyre nő és igazi harci fegyvernek, tomahawknek képzeli magát. Talán otthon tükörben gyönyörködik önmagában és nem látja, hogy mielőtt függetlenségi tomahawk lett, milyen békés és erénytelen szabadelvűpárti, majd Bánffy-párti — székláb volt.

Nagy nemzeti felfordulások, mandátumhullások idején még a széklábok is elő mernek bujni, hogy fölcsapjanak tomahawknak. Ezeknél a széklábaknál csak azok rövidebb

guk is szenvednek a bűn terhe miatt, a fajfentartás ellen való lázadásuk oly vakmerően támadja az emberiség legnagyobb érdekeit, hogy se megbocsátásra, se részvételre nem számíthatnak.

De sokkal föltűnőbb a mai társ dalomnak ez a kóros tünete, semhogy megállhatnánk a megfigyeléseknél, vagy ha már orvoslást keresünk, azt, mint sok egyéb ellen, ne keressük a régi nyomokon. Vannak erkölcsi súlyedések, amik ellen jó orvosság a társadalom fölháborodása és megvetése. — Egyéni hajlandóságok könnyen tehetők ártalmatlanokká, ha a társadalom azokkal szembe a maga felsőbb és tisztultabb föl fogását teszi. De mikor az erkölcsi züllés a társadalom valamely betegségéből ered, akkor hiába szegi ellénk a társadalom a maga erkölcsi fölháborodását, ezt bizony csak nagyképűségnek tesszük. A bajt gyógyítani kell, nem pedig szentenciákkal leprédikálni.

Egész bizonyos, hogy ennek az anyasági dekadenciának az oka a házasságban rejlik. Nem a házasság formájában, hanem a körülményeiben, az elképzelhetetlen terheiben. Az igények fokozódnak, a munkáérték pedig csökken. Már-már ott tartunk, hogy az élet föntartásához kevés az egy embererő. Kettőnek a föntartásához meg éppen nem elég.

Az asszonyok mindazonáltal mégis

eszüek, akik el is hiszik a széklábakról, hogy harci fegyverek.

Mióta a honszerelmé palinájával befőtöttte magát a harmadik kerület kicsei, gömbölyű, de annál jelentéktelenebb képviselő jelöltje, mondják, nem lehet birni vele. Mindenáron ösfüggetlenségi akar lenni s az a rögeszméje, hogy a függetlenségi pártot ő juttatta az országban többségé. Nagyszerű logikával bizonyítja úton-útfélen, hogy neki köszönheti a szabadelvűpárt bukását is: mikor Thaly Kálmán ellen szabadelvűpárti programmal fellépett, azt is a függetlenségi párt érdekében cselekedte.

Ezeket tudva könnyen el lehet képzelni, hogy a kis Jelentéktelen Kálmán így okoskodik:

— Ha Thaly Kálmán ellen nem én léptem volna fel, hanem egy tartalmasabb ember, akkor Thaly Kálmán megbukott volna. Ha Thaly Kálmán megbukott volna, megrökönyödésében guta ütötte volna meg Kossuth Ferencet. Ha Kossuth Ferenc meghalt volna, nem adhatott volna ajánlóleveleket a jelölteknek. Ha a jelöltek a Kossuth-név nimbuszát nem fonhatták volna a választás idején homlokuk köré, meg buktak volna. Ha pedig megbuktak volna, a szabadelvűpárt jött volna be többségben. Így tehát, ha én nem léptem volna fel szabadelvűpárti programmal Thaly Kálmán ellen, ma is a a szabadelvűpárt volna uralmon.

No, mi a nyakunkat tesszük arra, hogy az esetben Körösi Kálmán még ma isszabadelvűpárti mandátum-kocavadász volna.

Csak egy dologra vagyunk kíváncsiak. Jelentéktelen Kálmán, meg fogván bujni a harmadik kerületben, micsoda terveket fog szőni gömbölyű, de jelentéktelen lényében a legközelebbi képviselőválasztás alkalmából? Mert az holtbizonyos, hogy ő jelentéktelensége képviselőjelöltség nélkül nem fogja meguszni a választást.

Valami csodálatos a képviselőválasztás idején ez az ember. A szó szomorú értelmében megbetegszik. Mint mikor május jövetelkor tavaszi láz önti el a halandókat, a választások májusán ilyen választási láz ömlik el Körösi Kálmán lényegtelen lényén.

kénytelenek belekiváncskozni a házasságba. Leányésszel is ismerik a házasság sulyos gondjait, de nem kevésbé sulyos, vagy még elviselhetlenebb a magukra hagyatottság. Férjhez mennek hát, de aszal a brutális, azzal a nőietlen gondolattal, hogy ők a házasságban csak a feleség szerepét vállalják, az anyáét nem, vagy csak nagyon korlátoltan.

A mi leányaink szüz kedélyét bizony ezek a gondolatok mérgezik el. Nem maguktól keletkeznek ezek a penészgondolatok, a magot az anyák hintik el, a gondos, jó szülők. Ezek oktatják ki vigyázatra a leányainkat, mondván: a gyerek a legnagyobb teher. Ő miatta nehéz az élet. A drága kálapot, a drága ruhát, a drága lakást, a drága kenyeret még csak ki lehetne keresni valahogy, de gyereknevelésre, iskoláztatásra már nem telik.

A baj gyökere a mai életben van. Ha meg lehetne kevesíteni az élet terheit, mindjárt új erőre kapna az anyasági ösztön.

A mai emberiségnek, a fajoknak ez a legnagyobb problémája. Néhol már régen érzik a komolyságát és foglalkoznak vele. Nálunk jóformán észre se veszik. Nálunk mások a problémák. Pedig a gyermekhez való jogát kell megmenteni a legszelebbben.

A legnagyobb teher.

*

Jószemű lélekűvárok régen figyelik, hogy félelmetes módon gyöngül a mai asszonyokban az anyasági ösztön. Nem az a teher, amit azelőtt annak hívtak, nem életet adni nehéz az anyának, hanem megtartani azt, az a nehéz. Az élő gyermek, ez most a nagy teher. És nem is az alsóbbrendűek közt csupán, hanem a felsőbbeknél is, vagy ezeknél leginkább. A gyermekgyilkosok tragikumuma most már nem a megeseit cselédleányoké csupán és az angyalcsinálás is a jobb körökhöz tartozó asszonyok között keríti áldozatait. A statisztikai adatok még sulyosítják ezeket a megfigyeléseket. Ez adatok szerint a szegyenérzés, a megbélyegzéstől való félelem motivuma csak igen gyéren ismerhető fel e szörnyű bűntevésekben. Ami az anyákat a legősibb ösztön elfojtására kényszeríti, az legtöbb esetben megint csak anyai érzés, de nem a szent, nem az igazi, hanem amaz, amelyben nincs hősiesség és nincs erő. Ezek a gyöngye asszonyok a szegénységtől, a nyomortól, a nélkülözéstől féltek a meg se születettet. És inkább halálnak szánják, csak ne szenvedjenek.

Akármi bírja rá a szerencsétleneket a rettenetes elhatározásra és ha talán ők ma-

Neki ilyenkor föl kell lépnie képviselőnek. És mint a tavaszi láztól átjárt emberek keresik az asszonyt, ő keresi ilyenkor a választókerületet. Mindegy, szőke-e, vagy barna, függetlenségi-e, vagy 67-es, csak asszony: csak választókerület legyen.

Kálmán, Kálmán, mikor fog Ön már kigyógyulni a mandátum-vágyás lézából?!

Harc a mandátumért.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Körmöcbánya: Lukács László pénzügyminiszter szombaton este Vértessy miniszteri tanácsos és a nemzeti munkapárt több tagja kíséretében körmöcbányára érkezik. A miniszter vasárnap délelőtt a Szarvas-szállóban megtartja programbeszédét, amely után banket lesz.

Ráckeve: François Lajos pezsgőgyáros a jelöltségtől visszalépett.

Zalabaksa: Hajós Kálmán budapesti ügyvéd fellépett munkapárti programmal.

Rácalmás: Ifjú Madarász József fellépett Pajzs Gyula Kossuth-párti ellen.

Nagybecskerek: A munkapárt Várady Imre Justh-pártival szemben Rohonyi Gyula államtitkár jelöli, akit a szerbek egy része is támogat.

Temesrékák: Heinrich Antal munka-párti most járja kerületét.

Végyvár: Orosdy Fülöp báró munka-párti ellen fellépett Rosenthal Mór dr. temesvári ügyvéd.

Nagyszombat: Vermes Zoltán munka-párti ellenjelöltje Kollár Márton volt tót nemzetiségi képviselő, ki most keresztény-szocialista programmal lépett fel.

Arad: Tisza István gróf ma hajnalban Aradról Gesztre utazott. A rendőrség a tegnap letartóztatott 15 suhancot szabadon bocsátotta.

Alsókubin: Árvamegye központi választómánya tegnap tartott ülésén az alsókubini és a bobrói kerületben a képviselőválasztásokat június 2-ára tűzte ki. Az alsókubini kerület jelöltje: Richter János munka-párti és Bulla György néppárti.

Magyarokizsa: A választás június 1-én lesz.

Zenta: A mandátumért 5 jelölt küzd: dr. Mikocsevics Kanut vármegyei főújszír munkapárti, Eittinger Jenő dr. ügyvéd Kossuth-párti, Lovász Andor volt képviselő Justh-párti, Szalánczy Andor néppárti és Kappner Armin szociáldemokrata. A három első között heves küzdelem van kilátás.

Szekszárd: Tolna vármegye a választásokat június 1-ére tűzte ki.

Enying: Szász Károly munka-párti jelölt visszalépett. A munkapárt hivatalos jelöltje: Szücs Ödön dr. pesti járásbíró, ma kezdte meg körútját a kerületben.

Mármarosziget: Mikszáth Kálmán tegnap a hat órai gyorsvonattal Mármaroszigetre érkezett. Dacára annak, hogy az előre jelzett időnél két órával korábban érkezett, lelkes és impozáns ünneplésben volt része. Mikszáth a főispánnal szállt meg és délután mondja el programbeszédét.

Zayugróc: Erdélyi Sándor, a baáni kerület munkapárti jelöltje most járja be kerülete községeit.

A III. kerületi Nemzeti Munkapárt választási pártirodái

a következő helyeken állítottak fel:

1. A **Kossuth-utcai** választók részére:

Frohner-szálloda 25. sz. szoba

2. A **Varga-utcai** választók részére a

Royal-szálloda cukrászterme

ahol fevilágosítással egész nap készséggel szolgál a párt vezetősége.

A tréfálkozó Halley.

Átmentünk? Nem mentünk?

Most már bizonyos, hogy az üstökös megréftáta a világot. Nemcsak, hogy zavarokat nem idézett elő az uszályá váló átvonulásunk, hanem még a legfinomabb műszerrel való megfigyelés sem járt pozitív eredménnyel. A május 18-iki éjszaka éppen olyan egyszerű, szép tavaszi éjszaka volt — még tudományos szemmel nézve is — mint a mai, amikor nekünk igazság szerint üstökös-mérgezésben már régen halottaknak kellene lennünk. A bejósolt veszedelmek az utolsó napokban a magnetikus zivatarokig enyhültek, a tudományos világ legnagyobb csodálkozására azonban még a mágnesű sem érezte meg a föld és az üstökös randevuját. A csodálkozás és a meglepetés olyan nagy, hogy sokan azt a véleményt közzé tették, hogy az átvonulás talán még sem történt.

Nem látható az üstökös.

A valóságra rávilágít Szalay László, az országos meteorológiai intézet adjunktusa, akihez kérdést intézett budapesti tudósítónk az üstökös mai helyzetéről:

Az a feltevés, hogy nem vonultunk át az üstökös uszályán, nem valószínű. Ez csak úgy történhetett meg, ha a Vénus május 2-ikán eltérítette volna az üstökös eredeti irányától, ez a jelenség azonban aligha kerülte volna ki a csillagászok figyelmét. Az eshetőség teljesen lehetetlen, hogy az üstökös uszály — függetlenül a magtól — elhajlott volna, mert az uszály teljesen együtt mozog a maggal. Egy két nap múlva mikor me ikus méretekkkel pontosan megállapítható, hogy a Halley eltért-e a pályájáról.

Konkoly Thege Miklós, a meteorológiai intézet igazgatója ma kísérletet tett az üstökös megfigyelésére, de eredménytelenül. Az üstökös egyelőre nem látható, május 26-ikától kezdve azonban, amikor jóval a nap után nyugszik, szabad szemmel is jól lehet látni Halleyt a nyugati égbolton. Egyelőre azonban arra a kérdésre várunk határozott választ a tudományos világtól, hogy átvonultunk-e a Halley uszályán?

Halley helyett tűzgolyó.

Athenből táviratozzák, hogy az ottani obszervatorium igazgatója, aki az üstökös mo du'atait figyelemmel kísérte, semmiféle jelenségeket nem észlelt. Volóban reggel 1 óra 15 perckor az égbolton nagy és rendkívüli fényerejű tűzgolyót láttak, mely a lakosságot félelemmel töltötte el. A golyó nyugatról keleti irányban haladt.

A törökök rettegnak.

Konstantinápoly, május 20. A nép még mindig nem tud megnyugodni. Tegnap éjszaka is talpon volt a város. Valóságos reszketnek az emberek, mert délben zivatar kerekedett és felhőszakadás söpörte végig a fővárost. Skutariban a temetők ciprusai alatt meggémberedve a földön vonaglottak, imádkoztak mormoltak az emberek és valahányszor villám cikázott, eltorzult arccal sikoltották: — A holtak felkeltek! Vége a világnak!

A skutari külvárosban egy jámbor műezsim megöle feleségét és gyermekeit nagy félelmében.

Parában nagy borzalommal telt el az éjszaka. A lakosság a nagykövetségi paloták előtt tanyázott. Mikor hajnalodott, tetőpontjára hígott a rémület, pedig az üstökös senki sem látta.

Stambulban zúfoiva voltak a mecsetek, de még inkább a földalatti folyosók. Oda menekültek az emberek a mérges gázok elől.

Nem mentünk át a csóván.

Newyorkból táviratozzák: Az amerikai csillagászok legnagyobb része azt hiszi, hogy

a Föld nem ment át a Halley csóváján.

Jacoby, a columbiai egyetemi csillagvizsgáló-intézet igazgatója ezt mondja:

— Az üstökös csóvájának görbülete észrevehető s maga a csóva úgy elhajlik a föld körül, hogy nem is érintheti a mi földünket.

Ugyanezt a megfigyelést tették a spanyosói (Kalifornia) Lick csillagdában és hozzáteszik, hogy a csillagászok számításait a jelenségek nem hazudtolták meg.

Mégis megtörtént a találkozás.

Bécsből táviratozzák, hogy a Sonnensteini csillagvizsgáló-intézetben ma reggel teljesen megbízható műszerekkel megállapították, hogy a Halley üstökösre vonatkozó számítások beváltak és hogy május 18-ikán a föld csakugyan átment az üstökös uszályán.

Mandátum és meggyőződés.

Bakonyi kétkulacos bankpolitikája.

A választó közönség előtt hirdetni valamit, mint üdvöset, az ország fölvirágoztatására vezetőt, azzal a kiforrott és átértézt meggyőződéssel, hogy amit hirdetünk, annak az ellenkezője az igaz, hogy a szentségesnek propagált elv a nemzetre, az egyesekre mérhetetlen károkat zúdit — karakterisztikusan Justh-párti erkölcs. Az egész Justh-pártot áthatja az effajta morál (?) = felfogás, oly természetes tehát, hogy Bakonyi Samunak, e párt egyik debreceni képviselő-jelöltjének is ez a felfogása a politikai erkölcsről. De Bakonyi Samu még csak titkot sem csinál belőle, hogy falsum az, amit üdvöztető igeként prédikál. Ez megint természetes következménye az említett morál (?) = felfogásnak: Bakonyi Samu tudvalevően alelnöke az országos Justh-pártnak s így a politikai erkölcstelenség fokozott mértékben kell hogy meglegyen benne.

A bank-kérdésben elfoglalt álláspontja vet különösen jellemző világot Bakonyinak erre a Justh-féle erkölcsi felfogására, de egyszersmind arra is jellemzően mutat rá, hogy a második kerület függetlenségi képviselő-jelöltje milyen rövidszű, hiszékeny, vak és tudatlan tömegnek tekint a választó-közönséget. Bakonyi egyik legharsányabb szavu vitéze a bank-pozőröknek, azoknak, akik az 1911. január elseji terminusnál nem adták alább, jöllehet bensőleg érezte és tudta, hogy képtelenséget követel és hogy az önálló banknak nemcsak már 1911-ben, de akár a belátható jövőben történő föllállítása is súlyos, elviselhetetlen hátrányokat jelent a közönség részére. Rámutat erre a tényre Tisza István gróf, aki tegnapelőtt Zsadányban tartott beszéde során dicséretben részesítette Bakonyit, hogy ime az egyetlen ellenzéki politikus, aki elismeri, hogy káros dolgot hirdet hasznos gyanánt. „Ez a politikus — mondta Tisza, Bakonyit aposztrofálván — debreceni beszédeben az önálló bank mellett érvel és ugyanez elismeri, hogy az önálló bank föllállítása meg fogja drágítani a hiteljegyeket“.

Aki elismeri, hogy az önálló bank megdrágítja a kamatlábat, az elismeri, hogy az önálló bank szegényebbé teszi a nemzetet. Aki tudja azt, hogy exis-

tenciák, főleg kis-exisztenciák óriási tömegben jutnának a tönk szélére a kamatláb megrágulásával, az mért nyargal mégis következetesen és konok kitarással az önálló bank vesszőparipáján?

Nem lehet más oka erre Bakonyi Samunak, csak egyedül az attól való rettenetes félelem, hogy ha jobb meggyőződésének fentartás nélkül enged, elveszti választóinak kegyét, egyedül a mandátum elvesztésének réme.

Ez a rém azonban igyis-ugyis le fogja gyűrni a retteget. A választók nem veszik be a kétkulcsos politikát s nem szívelik még most sem azt a politikai sanda mészáros, — aki máshova néz, mint ahova vág. A választóknak fel kell hogy nyíljanak a szemük: Ime akit mi eddig követtünk, olyan bambáknak néz bennünket, hogy elvárja, hogy amit ő károsnak tud, mi jónak tartunk, csak azért, mert ő jónak mondja.

A svéd király és a szolnoki földcsuszamlás.

„Magad uram, ha szolgád nincs“.

A szolnoki Tisza hid e'ltti hosszú töltes — mint már megirtuk — a napokban elszakadt és azóta átszállással tartják fenn a vasuti forgalmat. A veszedelmes töltést hebehurgyán csinálták meg valamikor fél száz esztendővel ezelőtt és azóta alig mulik el a tavasz anélkül, hogy a töltést két oldalról is mosó belvizek bajt ne okoznának. Régi szükség, hogy ezt a veszedelmes töltést vashiddal pótolják, de a magyar vasutaknak ilyen beruházásra nincs pénzük addig — míg egy rettenetes katasztrófa ránk nem parancsolja a sürgős és radikális orvoslást.

Most, hogy megint átszállással tartják fenn a forgalmat Szajol és Szolnok között, érdekes vendége volt a végegyengült vasuti töltésnek. Tegnap ugyanis V. Gusztáv, a svéd király nagy kísérettel és hatalmas máhakkal utazott Szinajából Budapest felé. Mikor a vonat nyílt pályán megállott és a koronás utasnak értésére adták, hogy két kilométeres séta előtt áll — a király egy pillanatig kellemtelenül érezte magát, de hamarosan megvigasztalódott és jó kedvvel intézkedett, hogy a podgyások hiánytalanul átkerüljenek a töltés tulsó oldalán várakozó segélyvonatra.

Hordár természetesen nem állott az utasok rendelkezésére és a király környezete mosolyogva cselekedte meg a szokatlan munkát: a podgyások elszállítását. Lilliehök főudvarmester, Stedingk gróf szárnysegéd és Thott gróf udvari fővadászmester jártak elől jó példával [és kétszer is megfordultak a podgyásokért a megrekedt gőzöstől a segélyvonatig. Gusztáv király maga is felszedett három kisebb táskát, két takarót a vállára vetett és mosolyogva játszotta meg a hordár szerepét. Az utasok megjelnezték a podgyászszállító királyt és Svédország ura szeretettel köszönte a lelkes ovációt.

A vonat 2 óra 45 pernyi késéssel érkezett meg a fővárosba és a király Bécsen át folytatta útját London felé.

A debreceni választások

Papp József dr. programbeszéde. — A hétfői pártvacsora. — Az első kerületi nemzeti munkapárt képviselőjelölése.

Mind hatalmasabb arányokat ölt az a harci készülődés, az a tömör falánkszba való sorakozás, melylyel Debreczen város nemzeti munkapártja a junius elseji alkotmányos küzdelembe fog bocsátkozni. Mind a három kerületben megvívja a csatát a nemzeti munkapárt s minden jel arra vall, hogy a választások eredménye imponáns bizonyosságot fogja szolgáltatni Debreczen város közönsége politikai érettségét, tanúságot fog tenni arról, hogy e város polgársága tulnyomó többségében a nemzeti munkapárt hívének vallja magát. A második és a harmadik kerületben zászló-erdő hirdeti előre a biztos diadalt, az első kerületben pedig a közeli napokban történik meg a zászló bontás, hogy ennek a kerületnek tekintélyes tábora is megmússa a maga inponáló erejét.

Papp József dr. programbeszéde.

— Vasárnap délután 4 órakor. —

A tegnapi pártvacsora, bármilyen imponáns sikerű volt is, bármilyen nagy és tekintélyes tömege a kerület választópolgárságának mutatta ki ezen az ünnepségen az illusztris képviselőjelölt iránt való lelkesedését és ragaszkodását, mégsem volt alkalmas arra, hogy a kerület nemzeti munkapártjának hatalmas tábora a maga egészében lássa és hallja Papp József dr., a nemzeti munkapárt országos hírvő zászlóvivőjét. Erre a szemtől-szembe való megismerésre nyílik alkalma most az egész második kerületi nemzeti munkapártnak vasárnap délután 4 órakor, amikor a pártvezetőség Papp József dr. programbeszédét tüzte ki. A választópolgárság erről a következő szövegű falragaszokon értesül:

A második kerületi Nemzeti Munkapárt képviselőjelöltje

dr. Papp József egyetemi tanár
folyó hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor a Bika-szálloda udvarán tartja programbeszédét,

melyre párthiveinket tisztelettel meghívjuk.

Debreczen, 1910. évi május 20-án.

Az intéző bizottság.

Érthető kíváncsisággal tekint Debreczen polgársága a vasárnap délutáni esemény elé, mely előreláthatóan újabb híveket fog toborozni Papp József dr. eddig is hatalmas seregébe, mert azok a kvalitások, melyek az ő egyéniségét oly nagyszabásúvá teszik s melyek a legutóbbi pártvacsorán tartott beszéde alkalmából is olyan imponáló módon érvényesültek, a leglelkesebb fogadtatásra számíthatnak.

A második kerületi nemzeti munkapárt folyó hó 23-án, hétfőn este fel nyolc órakor a Frohner-szálló disztermében társasvacsorát rendez. Egy teríték ára: 2 korona. Jegyek az intéző bizottság minden tagjánál válthatók.

Képviselőjelölés az első kerületben.

Debreczen város első kerületében még március hó végén megalakult a nemzeti

munkapárt, amely az azóta gondosan és kitartóan folytatott szervezkedő munkálkodás után immár annyira erősnek tudja magát, hogy képviselőjelöltet állítson és ütközetbe bocsájtkozzék. Ezt jelenti be az alábbi meghívó:

Az I. kerületi Nemzeti Munkapárt nagy választmányának tagjait tisztelettel kérem, hogy f. május hó 24-én, kedden délután 5 órakor az „Arany-Bika“ szálloda disztermében tartandó gyűlésen

megjelenni sziveskedjenek.

A gyűlés tárgya: a debreczeni első kerületi nemzeti munkapárti képviselőjelölt kijelölése.

Debreczen, 1910. május 20.

Szilágyi Imre,
kerületi elnök.

Előrelátható, hogy ezzel a jelöléssel az első kerület választási mozgalmi rendkívül élénk hullámokat vetnek. Ebben a kerületben, ahol eddig csak a Justh-párt és a Kosuth-párt állottak egymással szemben, a pótválasztás a nemzeti munkapárt és az egyik ellenzéki párt jelöltje között bizonyosra vehető.

A választás és a vasutasok.

A Justh-párti martalócok bujtogatása

Ha szétnézünk az országban, lehetetlen a legnagyobb megrökönyödés nélkül konstataálni, hogy a magyar föld néhány hét óta harctérre változott át. Az ország minden részéről, ahol választásra készülnek (és hol nem készülnek?), ha'ál, vér, sebesülés, verakedés, kö- és tojásdobás birtokozza a távirót. A legszebb polgári jog gyakorlásából: a választásból martalóc-osztarczás lett s a békés polgárokból egymást öldöklő ellenségek.

Nos, mind e szomorú kép hátamögött vigyorgó rókaarccal áll a magyar politikai élet leggyászosabb jelensége, a Justh macedonhiénáinak pártja, amely a legundokabb, leglelkiesmeretlenebb módon idézte elő ezt a rettenetes választási csatározást. Tervszerűen előkészített lázítás, bujtogatás nyomait mutatják a választási napok. Justhék romlásbadöntő szekerük elé fogták mindenütt a csöcseléket s abban a tudatban, hogy semmiért sem vállalnak felelősséget, a lázítás, a bujtogatás csöváját igyekeznek a választók közé beledobni.

Debreczenben a vasutasok intelligens táborában igyekeznek a megszakadásig hangulatot csinálni. Hivatalos angolokosuk nap után figyelmezteti kötelességükre, az egyedül üdvözítő párt, a Justh-párt iránt, mint amely pártnak ők, t. i. a vasutasok köszönhetnek mindent, azt, hogy fizetést kapnak, hogy válvéreteget kapnak, sőt talán azt is, hogy élnek.

De, hogy voltaképpen mit tettek ők a vasutasokért, azonnal megtudjuk, ha kikéressük a vasutasstrájk aktáit. Ha visszaemlékezünk az akkori ellenzék magatartására, aminek Vázsonyi Vilmos adott kifejezést, mikor a sztrájk idején a 13-as bizottság előtt eladta, hogy a parlament összes ellenzéki pártjai ahhoz kötötték támogatásukat és a vasutasok kívánságának biztosítását, hogy ha a vasutasok visszatérnek munkájukhoz. Ha tehát a sztrájk tovább tart, esetleg elveszithetik a vasutasok még az ellenzéki pártok irásban megadott garanciáját is.

Bizony, ez volt kezdete a sztrájk elárulásának.

Milyen igaz ma is ezzel szemben Tisza István grófnak a képviselőházban mondott akkori beszéde, amelyet az országgyűlési napló megőrkített. Ime:

„Tisza István gróf miniszterelnök: Én nem mondom, hogy készakarva teszik,

de végzetes csapás lesz rájuk nézve, ha azoknak szavára ballgatnak, akik behízelegni igyekeznek magukat az ő lelkületükbe, hazug, teljesíthetetlen ígéretek és olyan bátorításnak hangja által, amely bátorítás miatt a bátorító urakat nem érheti semmi baj (Zajos helyeslés és taps a jobb oldalon. Zaj balfelől), mert igenis jobb sorsra érdemes magyar családok száza, talán ezreit dönthetik végigszélbe. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) A kormány teljesíteni fogja kötelességét, érzi a felelősséget. Teljesíteni fogja a méltányosság, a mérséklet, a baráti jóindulat kérés szövegével is, — ezt intézem a vasuti személyzethez — teljesíteni fogja a hatalom, teljesíteni, ismétlem, a jóindulat, a méltányosság, a baráti érzület kérés szövegével. Ezt a szöveget intézem innen, erről a helyről, a vasuti személyzetéhez.

Nos, így tesznek Justhék ma is, minden téren. Felelősségtelenül bujtogatnak, lázítanak. De ma már ismerik őket és ha vidéken a tudatlan nép és lármás családek között sikerül is nekik bujtogatniuk, Debreczen intelligens polgársága utálattal fordul el tőlük.

Jánossy Aladár toloncuton.

Utálja a szép Mariskát.

A szabadkai véres dráma hősnőnek, Jánossy Aladárnak ugylátzik az a szándéka, hogy folyton beszéltesse magát. De sok köszönet nincs benne, mert eddig azt az eredményt érte el, hogy Budapestről toloncuton el fogják távolítani. Jánossy tegnap jelentkezett a szegedi ügyészségnél, hogy a lefolytatott bűnpör újrafelvételét kérje, mert őt *Haverda Mariska és Vojtha a gyilkosságra felbujtották.*

Szegeden — a közlések szerint — Jánossyval jegyzőkönyvet vettek fel és elbocsátották. Jánossy Budapestre ment. Itt már várták a detektívek és bevitték a főkapitányságra.

Mint budapesti tudósítónk sürgönyzi, ma reggel *Kisteleky* fogalmazó hosszas kihallgatás alá fogta Jánossyt. Mindenekelőtt megkérdezte tőle, hogy miért jelentkezett a szegedi rendőrségen? Talán nem tud megélni és azért szeretné, ha a büntető hatóságok tartanák ki a börtöneikben?

— Uram, én mindent elvesztettem — felelte Jánossy — nekem új életet kell kezdenem. Fájdalom, nem vagyok olyan nyelv birtokában, hogy másutt, mint ebben az országban megélhessek. Itt pedig rám van sűtve a szégyen bélyege. Itt újraszületni nekem nem lehet. De megpróbálkozom. Annyi szenvedésen mentem át, hogy rosszabbul már nem mehet. Vigasztom, hogy nem vagyok öreg még és az akaratomat majd csak érvényesítem valahogyan. *Haverdát utálom.* A nevét sem szívesen ejtem ki. Megvetem őt, gyűlölöm. A megrontóm volt.

A kapitányságon még nem itélkeztek Jánossy fölött. Alkalmasint Pozsonyba fogják őt küldeni, de nem toloncuton, hanem egy detektív kíséri a vonathoz, aki megváltja a jegyét. Ott Pozsonyban is detektív várja.

A II. kerületi Nemzeti Munkapárt választási pártirodája a Bika-szálloda cukrásztermében van. Felvilágosítással egész napon át készséggel szolgál a párt vezetősége.

A munkapárt diadala.

Profécia a választások eredményéről.

(Budapesti tudósítás.) Két hét választás el már csak bennünket a választások megkezdésétől s eleve megállapítható, hogy a nemzeti munkapárt az összes volt koalíciós pártok fölött nagy és szármottevő diadalt fog aratni s a régi vegyes többséget kompakt, *egységes többség* fogja fölvaltani.

Ha most országreszenként átvizsgáljuk hazánk térképét, hozzávetőleges számitással konstatáljuk, hogy nemcsak a legnagyobb, hanem a többségi párt lesz a nemzeti munkapárt. Nem hivatalos adatok, hanem saját értesüléseink s kombinációink alapján a választások várható eredményét így állítottuk össze:

Délmagyarország: 38 vidéki és 10 városi kerület, összesen 48, ebből biztosra vehető a nemzeti munkapárt részére legalább 40.

Erdély: 61 vidéki, 19 városi kerület, összesen 80, ebből 60.

Alföld: 58 vidéki, 25 városi kerület, összesen 83, ebből rossz esetben biztos 33.

Budapest 9 kerületéből 8.

Dunántul: 66 vidéki, 6 városi kerület, összesen 72, ebből ideszámítható 45. Fiume 1.

A legérdekesebb a *Felvidék* alakulása. Ennek 120 kerületéből 80—90 kerület a munkapárt részére biztosra vehető. Ezeket az adatokat összegyűjtve s hozzáadva a többi pártok várható arányát, ezt a kimutatást kapjuk:

Alföld	33
Dunántul	45
Délmagyarország	40
Erdély	60
Felvidék	88
Budapest	8
Fiume	1

Összesen 275

munkapárti, beleszámítva 11 százst és 13 pártönkivüli 67-est.

A két függetlenségi párt 100

A néppárt 20

A nemzetiségiek 20

mandátummal fognak az új képviselőházba bevonulni.

Amint látható, az új alakulás, amelyet *Khuen-Héderváry* Károly gróf szerencsés keze a semmiből teremtett, nagy és tekintélyes többséggel fog sorakozni az országgyűlésen, ami a törvényhozás munkaképességét s a nemzet jobb jövőjének fölvirradását jelenti. Kiváló nevezetességű az, hogy az ország nyolcvanegy városi kerületeinek zömét a kormány hódítja meg, ami egyértelmű azzal, hogy az intelligencia Magyarország igazi ereje, a városi polgárság örömmel követi az új irányt.

Mulatság.

— Debreceni nyomdászok kabaréja.

A debreceni nyomdászok e hó 29-ikén, a jó vasárnap délután 3 órai kezdettel a Margit-fürdő disztermében kabarét rendeznek. A műsort, amelyet izlésesen állított össze a rendezőség, közelebb részletesen ismertetni fogjuk. A kabaréra nincs belépti díj, egy műsor ára 40 fillér.

HIREK

— Vasárnapi istentiszteletek. Holnap vasárnap a ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban Szarka Boldizsár s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele Miklós s.-lelkész, a Kistemplomban 11 órakor Boér Károly s.-lelkész, a Kosuth utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Ispóty-templomban K. Tóth Kálmán lelkész, a Csapókerthi imaházban Kovács János lelkész, a Homokkerthi imaházban Erdős Károly szónok.

— Komlóssy Dezső üdvözlő sürgönye. Komlóssy Dezső bangigazgató, a második kerület nemzeti munkapártjának népszerű elnöke, mint már jelentetük, néhány hét óta Abbáziában üdül, egészségének helyreállítása végett. A pártelnök, aki a szüretkezés óta nagy buzgalommal vezette a kerület ügyeit s aki üdülésében is figyellemmel kíséri a debreczeni eseményeket, a tegnapi pártvacsorára a következő táviratot küldte Abbáziából:

Megyery Pál dr. elnök Debreczen.

A pártvacsorán nem vehetvén részt, a távolból éltetem Papp József dr. szerezett jelöltünket:

Komlóssy Dezső.

A kerületi elnök üdvözlő sürgönyét nagy lelkesedés közben olvasták fel a tegnapi ünnepen.

— Firczák püspök ünneplése. A holnap városunkba érkező Firczák püspök tiszteletére hível szombaton este lámpionos menetet és szerenádót rendeznek. A lámpionos menet este 7 órakor indul el a városgazdai hivatal udvarából s a Csapó- és Piac utcákon át a Szent-Anna utca 53. számú házig vonulnak, ahol a püspök szállása lesz. Itten az ungvári papövendékek dírdárja fog szerenádót adni, aminek megtörténtével a menet vissza fog indulni a városgazdai hivatal udvarába.

— Tarnovszka grófnét nyolc évre ítelték. *Velencéből* táviratozzák, hogy a két hónap óta huzódó Tarnovszka-pörben ma ítéletet hozott a törvényszék. Az ítélet szerint Naumov három évi és egy havi, *Tarnovszka grófné* nyolc évi és négy havi, *Priljukov* tíz évi börtönbüntetést kapott. Az összes vádlottak büntetésébe beszámították a vizsgálati fogságban eltöltött időt. — Ferrier Elzát, a szobaleányt felmentették. Az elnök az ítélethez megokolást nem fűzött. Az ítélet kihirdetése után az utcai tömeg be akart rohanni a tárgyalóterembe, de a tűzoltóság fecskendővel szétriasztotta a lázongókat. A rend fentartásáról egy ezredes parancsnoksága alatt a katonaság gondoskodik.

— Edvárd király temetése. Londonból táviratozzák, hogy Edvárd királyt ma délelőtt temették el a Windsor-palotában, óriási ünnepek között. Délelőtt 9 óra 45 perckor vitték ki a Westminster-csarnokból a király koporsóját, melynek leplére helyezték a királyi jelvényeket és a tiszteletrendet. A gárdalovasság zenekara nyitotta meg a menetet, amely után a többi csapatok haladtak. 35 ezer főnyi katonaság, azután jöttek a külföldi uralkodók, illetve képviselők, köztük Ferenc Ferdinánd trónörökös, továbbá Roosevelt, képviselve volt azonkívül China, Perzsia, India s a földnek még sok országa. A menetet rendőrség és tűzoltóság zárta be. A katonazenekar gyászinduló mellett szállították ki a holttestet a vasúthoz. A Windsor palota kápolnájában a canterbury-i érsek szentelte be a koporsót.

— Dorogiak a templomszentelésen. A debreczeni gör. kath. templom felszentelésén a hajdudorogi görög katolikus hívek

nagy számban jelennek meg. A dorogiak vasárnap reggel érkeznek meg Debreczenbe s a kis állomástól processzióval fognak bevonulni a városba.

— **Szatmármegye új tb. főügyésze.** Csaba Adorján szatmármegyei főispán — mint szatmári tudósítónk jelenti — a vármegye május 12-ikén tartott közgyűlésén Simon Miksa dr. nagysomkúti ügyvédet, a Nagysomkúti ker. bank r.-t. vezérigazgatóját, vármegyei tb. tiszti főügyészsé nevezte ki.

— **Az erdei iparvasút.** Ma délelőtt volt az erdei iparvasút közigazgatási bejárása. A kereskedelemügyi miniszterium részéről Országh Elemér dr., ifj. Hieronymi Károly és Köpöcsy Elemér voltak jelen, míg Debreczen városát Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Terök Gábor főerdész, Fejér Ferenc dr. és Bacsó Dezső dr. képviselték. A bizottság az iparvasút ellen nem emelt kifogást.

— **A felsőbb leányiskola vizsgálata.** A debreceni ref. egyház felsőbb leányiskolájában és tanítónképző intézetében s az ezekkel kapcsolatos elemi és gyakorló iskolában az 1909—10-ik iskolai évet bezáró vizsgálatok a következő időben és sorrendben tartatnak: Bezáró ünnepély június hó 12-én délelőtt 11 órakor. A felsőbb leányiskolában: 1. osztály június hó 13. 2. osztály június hó 14. 3. osztály június hó 15. 4. osztály június hó 16. 5. osztály június hó 16. 6. osztály június hó 16. 1—2. el. o. június hó 17. 3—4. el. osztály június 18. Írásbeli magánvizsgálat június 17. egész nap. Szóbeli magánvizsgálat június 18. egész nap. A tanítónképző intézetben: 4. osztály május hó 25. egész nap. 1. osztály június hó 13. egész nap. 2. osztály június hó 14. egész nap. 3. osztály június hó 15. egész nap. Írásbeli magánvizsgálat június hó 16. egész nap. Szóbeli magánvizsgálat június hó 17. egész nap. Gyakorló iskola vizsgálata június hó 17. délelőtt. Gyakorló iskola vizsgálata június 18. délután. Tornavizsgálat június hó 11. délután 5 órakor. Képesítő vizsgálatok: a) írásbeli képesítő június hó 1. 2. 3. b) gyakorlati tanítások június hó 8. 9. 10. c) szóbeli vizsgálatok június hó 20—25. Az osztály vizsgálatok kezdete délelőtt 9., délután 4 órakor. A magán és képesítő vizsgálat kezdete délelőtt 8., délután 3 órakor.

— **Katonai utóállítás.** A Pavillon lak-tanyában ma délelőtt katonai utóállítás volt, amelyen egy apát keresetképtelennek nyilvánítottak, egyet pedig felülvizsgálatra utasítottak.

— **A fémipari szakiskola kirándulása.** A debreczeni állami fémipari szakiskola az ipari továbbképző tanfolyamokon részt vevő hallgatók gyakorlati ismereteinek bővítésére f. hó 27-én a diósgyőri vasgyárba tanulmányutat rendez. A kirándulás fentjelzett napon reggel 5 óra 15 perckor induló vonattal veszi kezdetét. A kirándulók u. a. nap este érkeznek vissza. A kirándulás költségeire személyenként 10 koronát kell befizetni, ez összegért nyerik az uti és ételmezei költségeket. Jelentkezhetni — a pénz előleges lefizetése mellett — a szakiskola igazgatóságánál lehet f. hó 25-ig. A tanulmány kiránduláson részt vevőknek a kirándulást megelőző nap délutánján 3 órakor a vasgyárat ismertető előadást tart az iskola, melyen a vasgyártást és acél gyártást is ismertetni fogják a szakiskola Burgondia-utcai épületében.

— **Árverés a vasúti állomáson.** A debreczeni vasúti állomás raktárában e hó 24-én délelőtt 9 órakor bűráruk, napraforgó és egyéb olaj, pálinka, kész bőrök, díszművek, üres hordók, ponyvák, ruhaneműek stb. kerülnek árverés alá.

— **A református tanítók majálisa.** Emlékeztetőbe hozzuk mindazoknak, akiket illet, hogy a református tanítók majálisa ma este lesz a Dobosban. A majális meg-előző hangversenyen közreműködnek Láng Zsigmond és Drumár János; előbbi Beetho-wen 5-ik szonátáját adja elő. Amilyen élvezetes lesz a két kiváló zenész játéka, épen olyan szórakozást nyújt Szombathy Mária szavalata, Kovács János felolvasása is. Aki

valódi műélvezetes s kellemes estét akar szer-zni magának, az menjen el a tanítók majálisára.

— **Vegyes katonai felülvizsgálat.** E hó 23-án vegyes katonai felülvizsgálat lesz a Pavillon-laktanyában.

— **Tomcsányi Antal fellépése** Szombaton és vasárnap este érdekes előadásnak lesz színhelye a Royal szálloda díszterme, ahol Tomcsányi Antal az ismert a nőimitátor, Blaha, Küry és Fedák utánzója, továbbá madame Sanzé jelurionista, Cs. Haller Margit táncosnő és ifj. Santeig átváltozó művész fognak fellépni. Az előadásnak szigorú családias műsora lesz.

— **Gyermekgyilkos apa.** Sátoralja-ujhelyről írják: Varga Lajos tokaji esz-madiamester ittas állapotában négy és fél éves gyermekét megfojtotta. A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék tegnap ítélkezett fe-lette és az esküdtek verdiktje alapján két évi fogházra ítélte.

— **A Royal Park-Clubban** ma, azaz szombaton délután 5-től 8-ig Magyar Imre és fia teljes zenekarával hangversenyt tart, vasárnap pedig Kiss Béla zenekara fog közre-működni. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan.

— **Szép üzletek szaporodása.** Mint Budapest vagy más nagy városok képe, ugy-szeptől Debreczené is. Most is egy új, elegáns ékszerüzlettel lett szebb. A napokban nyitotta meg új modern ékszerüzletét Sándor Ármin s ezt méltán nevezhetjük moder-nnek, mert Sándor nemcsak a jóízűre és a közönség olcsó kiszolgálására kíván szorítkozni, hanem akként szerelte fel megbizható, jó árukkal üzletét, hogy mindenki megtalálja tetszése szerint az 5000 koronás bouton, 12—24 terítékos ezüstkészlet, de vis-zont a 3 koronás svűrű s 4 koronás pon-toson járó órát is. Ékszeralkítások, óra-ja-vításokra nagy gondot fordít. Sándor a Lőf-kovits cégénél töltött 17 év után üzletveze-tői állásától vált meg, képzettsége és szol-lidsága teljes garanciát nyújt arra, hogy öt közönségünk jóakaratu, meleg pártfogásába ajánljuk.

— **A nap halottai.** A debreczeni ál-lami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Vank János r. kath. 2 éves, Balogh József ref. 56 éves, Nagy József ref. 10 napos, Molnár Sándor ref. 1 hónapos, Balogh Lajos r. kath. 9 hó-napos, Gulyás Mihály ref. 9 hónapos, Matkó Juliánna ref. 5 hónapos, Szakál Péterné Bu-rai Zsuzsanna r. kath. 60 éves, Balogh Fe-renc ref. 30 éves, Récz Istvánné Kis Mária ref. 30 éves, Márkus Béláné Zieh Etel ref. 22 éves, Fuhrmann György ref. 7 hónapos, Dezső Katalin ref. 8 hónapos, Kiss Juliánna ref. 7 éves.

— **Valódi panama** és szalma kalapok divatos nyakkendők s más uri divat cikkek **Győrfi Testvéreknél**, Piacz-u. 30.

— **Krámer Józsefné hölgy fodrász-terme** Piacz utca 58. Iparbank udvar, vil-lannyal fejet mosok, hajat szárítok, hajat festek és ondolálok. Villannyal aromasszage, szépségápolást, manikűrözést eszközök. Haj munka különlegességek kaphatók. Egy ügyes tanulóéány felvétetik.

— **Még néhány modern üzlet** kiadó Csapó utca 19. (Knoll-házban) Emeletén árvasszéki hivatal.

Sestake-ti ó bor, hátsaló eladó.

— **Pérez, pénz, pénz** nélkül csekély havi részletre kaphatók kitűnő pénz és jég-szekrények Schvartznál, a városházával szemben.

— **Stanhope Debreczenben.** Az Arany Bika Mulató műsorának különleges és ma-gas művészi értékű szenzációja T. A. Stanhope, az élő akkumulátor, pár napos vendégszereplése. Csodálatos produkciói óriási hatást keltenek. Az elejétől végig csupa slá-gerekből összeállított műsor esténként nagy közönséget vonz. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

FŐVÁROSI BAZÁR
Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bórpalota

Nagyraktáru új ékszerüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönsé-get értesíteni, hogy a debreczeni Lőf-kovits-féle ékszerüzletben töltött 17 év után üzletvezetői állásomtól megvál-tam és alant cimen saját törv bej. cégem alatt

DEBRECZENBEN,
Piacz-utca 41. sz. alatt

(Deher-söröcsarnok közelében)

**fényes berendezésű
órás, ékszerész
üzletemet és műhelyemet
megnyitottam.**

A legkényesebb izléseket is kielé-gítő **hibátlan szép briliáns éksze-rek, órakülönlegességek és ezüst-neműek** gazdag választékban

**eddig nem létezett
:-: olcsó árakon :-:**

állanak a nagyérdemű közönség b. ren-delkezésére.

Kérem állításaim valóságáról meg-győződést szerezni s a **legszilidabb alapon** álló üzletemet megtekinteni.

Órajavítások, ékszeralkítások kiváló gondnal, igen olc-ón készíttetnek.

Kitűnő tisztelettel

Sándor Ármin
órás és ékszerész
Debreczen.

**Választékot — vidékre is
— készséggel küldök.**

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(67.) Irta: Vértesi Arnold.

— Hát miért nem mondtátok? — nyafog a méltóság, — A tatár tudta azt! Hisz soha sem járt közénk s az ispánommal pajtáskodik.

Zarándy Elek kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy újra összevegyítse a szétvált elemeket; de hiába. A komposzesszorurak megrökönyödtek, a mosolyogva csipkedő kis Neszti grófnét nem lehet elhallgattatni, a különválás teljessé lesz. A terem felső jobb sarkában már csak mágnást és fertálmágnást láthatni.

Szerencsére elérkezett a vacsora ideje. A borozókat és kártyázókat kizavarták az olvasó szobából. Hátszegby Muki gróf elbocsátja végre a papot és a másik tarokk kompánistát; de a szerencsétlen tiszteletes oly állapotban van, hogy nem lehet vele beszélni s Pető Laci bátyánk hiába akar vele értekezni a beszéd végett. A boldogtalan ember csak az ötven forintjért sopánkodik, a mit elnyert tőle a méltóságos ur.

Még akkor is busul sopánkodik, mikor már leültek a vacsorához. Pető Laci bátyánk is elfoglalja a helyét; de még mindig erősen törülgeti a homlokát, még most sem tudja, hogy mit csináljon azzal az egy fényes csillogással. Végre diadalmosly száll át kővér arcán. Már kitalálta.

Az új főispán s a leendő követjelöltet egymás mellé ültetik, úgy hogy a kaszinó érdemes elnökének ne kelljen kétfelé fordulnia, mikor majd feltűzőnti őket.

Az olvasó szobában végig föl van terítve, a ki nem kapott helyet az asztalnál, állva eszik. A tiszteletes leütöt fejjel kullog a többiek háta mögött, kerüli a feleségét s legörömbösebb szeretne a föld alá bujni, ha lehetne. Nem vidítja fel a boldogtalan embert a gyönyörűen pirult pulykák, libák, kappanok, fánk, csöregék s mindenféle pecsényék és sütemények sokasága sem.

Pedig a sok mindenféle közt ott van a tiszteletesné küldeménye is. De a jó asszony hiába keresi szemével most férjét, hogy dicsekedhessék neki.

— Nézd csak, a mi libánkból eszik a méltóságos főispán és a követjelöltünk is... Nézd csak, az én almás rétesem egészen elfogyott a tájból... Nézd csak, hogy kapkodják a mandulás pereceimet! Ugy-e, hogy csak én tudom azt így csinálni?

Hiába. A tiszteletes ur nem kerül elő a zugsból, a hová bujt s a derék asszony diadalának nincs szemtanúja. Legalább részvevő szemtanúja nincs, mert az asszonyok mind irigykedve tekintenek az egymás tájaira s bizonyos, hogy ez a nap számos nyílt és titkos ellenségeskedésnek veti meg alapját a jövőben.

Most azonban még oly barátságos szomszédságban pihennek ott egymás mellett a különböző házaktól származó pulykák, libák, kappanok s oly ártatlanoknak mutatják magukat, mintha nem is ők gyulasztanák föl a jövőendő ellenségeskedés tűzét.

(Folytatjuk)

Telefon sz. 818.

Telefon sz. 818.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **bel- mint a külföldi jeles orvosok által kitünőnek és egészségesnek** elismert gróf Schönborn-Buchheim-féle természetes

ásvány gyógy-vizekből

Debreczenben, **Piacz-utca 11. sz. alatt**, (a Bika szálló szomszéd udvarában), **raktárt létesítettünk.**

A forrással olyan kellemes összeköttetésünk van, hogy ebből folyólag **állandóan friss töltésű** vizeket a következő meglepő olcsó árak mellett házhoz szállíthatunk:

1. Luhi Erzsébet gyógyvíz 1 láda 60 db. 1/2 lt. üveg K 6-80
 2. Polnai gyógyvíz 1 „ 60 db. 1/2 lt. „ K 7-20
 3. Szolyvai-gyógyvíz 1 „ 60 db. 1/2 lt. „ K 7-60
- A 40 üveget (1/2 lt.) tartalmazó ládák 40 fill. olcsóbbak.

A láda és üvegekért külön felszámítunk **3 kor. 20 f.-t**, mely összeget visszatérítünk.

A gyógyvizek különösen borokhoz igen kellemes és natásos.

Debreczeni vízmizérián óhajtnak ezáltal segíteni és reméljük is, hogy a n. é. közönség méltányolni fogja törekvésünket.

Róth Testvérek,

a gróf Schönborn-Buchheim-féle ásványvizek főraktára, **Debreczen, Piacz-utca 11. (az udvarban.)**

Ujdonságok

Női kosztüm szövetekben, Francia Delaineekben, Ruhavásznak és Zefírekben nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos Fiai

üzégnél, **DEBRECZEN, Rózsátér.**

„PHÖNIX“

biztosító társaság iroda helyiségeit

1910. évi május hó 1-től a Hungária épület II. emeletére, (Bejárati Arany János-u. 2.)

helyezte át.

Napernyők,

divatkelmék — selymek — csipkék — díszítések

gyönyörű választékban

Donogán és Somossy

üzégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Piacz-utca 72. sz. alatti házban két szoba, előszoba és fürdőszobából álló teljes

modern lakás

gárgon lakásnak, vagy irodának

azonnal kiadó.

Értekezhetni dr. Lukács Emil ügyvéd irodájában,

GÁNO CZ GYÓGYFÜRDŐ

Szepesmegyében, a kassa-oderbergi vasut fővonatan, Póprádfelka állomástól 30 perc. Posta, vasut, telefon és csend-örors helyben. Gyorsvonatok feltetelesen megállónhelye folyó évi június hó 15-től. Fürdőidény május hó 15-től szeptember 15-ig.

Rendkívüli szépségtartalmu 24 fokú hévízzel, mely most újból lett vegye emezve és a fürdőtelep ujonnan vízvezetékekkel ellátva. Férü- és női tukorádfürdők masszázsal és hideg gyógymod alkalmazása. Ajálatos reuma, közvény, ischias, ideges szívbajok, gyomorhurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénységnek, női bajoknál, sőt izomhüdüléseknek, görvényes bántalmaknál, az angolkornál je ü mulhatatlan és egyedüll.

Szobák naponta 1-20 koronától fejebb. Házilagkezelte kitünő, jó, izletes és olcsó ellátás. 1909. évben ujonnan épült és modernül berendezett kitünő és olcsó **kóser kon, ha**

á la carte és table d'hote.

Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmény. Állandó fürdőorvos. Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve küld a Fürdőgoadnokság Gánocz.



Fazekas Imre

Villanyvilágítási és erőátviteli vállalata

Debreczen, Piacz-u. 77

Az építettő és építő közönség figyelmébe.



Már sokan tudják hogy ajántató az építkezésnél a Karczagi Agzag ipar termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi géposzerép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15-16 cm. széles és sulya drb.-ként 1-30-1-40 kg. addig a géposzerép 17 1/2 cm. széles és sulya drb.-ként 1-30-1-35 kg. tehát 10-12 %-al könnyebb, kézi cserépből szükséges 43-45 drb. sulya 55-63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből szükséges 36 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rosszabb, mivel a kézi cserép 20-25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70-80 kg. sulyu lesz addig a géposzerép csak 8-9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50-51 kg. lesz. A nyers falazati téglával mivel azokat 1/4, 2/4, 3/4 és 1/2 nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helybeli fakereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy a helyi tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi agzagipar tulajdonosnál, Szécheny utca 23.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozódnál tessék választékosan csatolni.

Levelezés.

Nőül venném azon hölgyet, ki butor-berendezését a Fehér J. új butornagyáruházában szerzi be. Hunyadi utca 17. a vasúti állomás közelében. Dus választék, olcsó árak.

Betöltendő.

10 korona havi fizetéssel tanuló leányok felvételt a Debreceni Egyesült Zsinór és Paszomány Gyárban Piacz u. 32. sz. Ugyanott 2 fű tanulónak teljes ellátással felvételt.

Ügyes varróné lányok felvételtnek Halmágyinál

Hetes fű fűszerüzletbe kifizetőnek fizetéssel felvételt azonnal, Szent-Anna utca 39. szám.

Bolliszó'ga lisztüzletbe azonnal felvé etik Hatvan-utca 65.

Ügyes varró leányok felvételtnek Vanger Sándornál.

Vizsgázott géplakatos segéd felvételt. k Széchenyi-utca 44. Ehrenreich Sámuelnél.

Ügyes varróné lányok felvételtnek Vár utca 2.

Adás-vétel.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyát Bonyáts Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

Kitűnő órák, legújabb divatu ókészek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltenek az elsőrendű órák műhelyben Bauer Károlynál Piacz-u. 75. Iparbank szemben.

Tetőcserép, mész, cement kap-mészkereskedésben, Homokkert utca 121, Hatvan utca 9.

Új rendszerű női férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti áraknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2'

Új harisnya kötések és fejlelések. A legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Paszomány Gyárban Debreczen, Piacz-utca 32.

Motoros kerékpár oldalüléssel kitűnő működésű 500 koronáért eladó, Rakottyay tanárnál Hajdu-Szoboszló.

Czipők költözködés miatt rendkívül olcsón kaphatók a Központi Czipő áruházban Dreher mellett.

Önt is érdekli! hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkezés-tek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyterítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az ujonnan berendezett és dusan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur Hatvan-u. 17. sz. alatti áruházában.

Eladó egy 62 kalasztrális új beosztású szántóföld, megfelelő gazdasági épületekkel és jó kuttal Karczagon Czím a kiadóhivatalban.

Lebontott épületből kiszedett, de jó karban levő ajtók és ablakok olcsó árért eladók. Munka idején bármelyik köznapon megtekinthetők a Péterfia utca 79. számú háznál.

Szalma, Panama és nemez kalapokat lejobban tisztít Békés Lajos kalapos műhelye. Piacz-utca 46., az udvarban.

Eladó butorok egy komplett ebédlő, hálószoba és konyha berendezés; jutányosan eladó elköltözés miatt. Czím a kiadóban.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látyszerészhez Debreczen, Piacz-utca 63. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrcsipetöt, lorgnettet kaphat.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos lözsef-k.r.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Homoki faj boraimat, kiváló jó minőségűek, hódó számára is elalom. Dr. Weisz B r-nát ügyvéd Piacz utca 30.

Általános Takarékpénztár d brecezi intézet 10 drb részvénye már értéken alul eladó Dr. Halaszai Nagy István.

Életnagyságu képek készülnek fénykép után felső rész mellett, diszes rámaival együtt csak frt 7-50 kr. Harmathynál Fűvész tert-utca 14.

Egy federez fekete samdleufer jókarban eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Egy szabóműhely berendezés, teljesen felszerelve, eladó. Czím a kiadóban.

Lakás

Egy elegáns külön bejáratu butorozott szoba azonnal kiadó Piacz utca 79.

Varga utca 43. sz. a. egy 4-5 szobás vízvezetékkel ellátott modern utca lakás 1910. május 1-től kiadó.

Egy eszinosan butorozott utcai szoba, nagy előszobával, kapu alatti külön bejárattal Kossuth utca 37. szám alatt azonnal kiadó. Ügyved irodának is nagyon alkalmas.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 38. Kifésült haját legmagasabb árban veszek. Telefon 759.



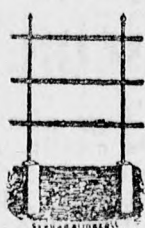
Szép csak az lehet, ki

Mauthner

„Lillom-crómjót”

használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható Arany-Angyal gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok

Olcsó szabadalmazott, tömbös beton oszloppal csöves



sodronykerítések

és szabadalmazott

szőlőlugas

oszlopokat

készít:

Neubauer János

sodronyműgyáros

DEBRECZEN,

Kéttmalom-utca 4.

Rivánatra képes árjegyzéket küld ingyen és bérmentve

Üzletemet folyó évi május hóban tetemesen megnagyobbítom

és ennek megkönnyítése céljából áruraktáramat **rendkívül olcsó árban** bocsájtom a t. vásárló közönség rendelkezésére.

Olcsó árak!
Érvényesek 1910. május hó végéig.
Olcsó árak!

Fehér vászon ruhár, a j és ka át
Most K 26.—

Fehér vászon alj, sima jó minőség,
Most K 7 50

Fehér és színes vászon alj legfinomabb
Most K 12.—

Fekete és színes lüster alj divatos
Most K 12.—

Angol alj színes nehezebb kelme
Most K 5.—

Costüm, angol kelme, színes
Most K 15.—

Lüster köpeny fekete, sötétkék, szürke,
Most K 13.—

Vászon uti köpeny finom
Most K 10.—

Pongyolák, mosó minden színben
Most K 5.—

Női felöltő angol színes, hosszú
Most K 9.—

Selyem, csipke, Tüll, Maderia, Batist, Grenadin, Zephir és szövet blousok, midervédők mélyen leszállított árban.

Tisztelettel

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők legnagyobb áruházában
DEBRECZEN, Piacz-utca 47.,
a főpostával szemben.